

Scouting en JongNL is er voor iedereen

Ook als je het thuis
niet breed hebt

Scouting en JongNL is er voor iedereen

Ook als je het thuis niet breed hebt

Scouting en JongNL is voor iedereen! Ook voor kinderen, waarvan de ouders het niet breed hebben. Maar hoe bereik je die kinderen? Of hoe kom je erachter dat geld een reden is voor een kind om te stoppen of om niet mee te doen aan een (externe) activiteit of (weekend)kamp?

Als de financiële problemen van ouders van dien aard worden dat zij de contributie niet meer kunnen betalen, kan dit een reden zijn voor de ouders om het lidmaatschap van het kind op te zeggen. Het komt ook wel eens voor dat kinderen niet meer naar de vereniging mogen komen, omdat de contributie niet is betaald. In beide gevallen zijn zowel ouders als bestuur en leiding van de vereniging niet in staat deze problematiek te signaleren en onvoldoende of niet op de hoogte van de regelingen die er zijn om dit soort situaties te voorkomen. Zeker voor kinderen en jongeren waarvan de ouders over weinig financiële middelen beschikken, kan het methodisch jeugdwerk een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale contacten van die kinderen.

Dit boekje geeft achtergrond informatie en tips hoe de doelstelling 'Scouting en JongNL is er voor iedereen' waar te maken.

Oorzaken van armoede

Als we van “armoede” spreken, wordt er vaak gesproken over de armoedegrens. De armoedegrens is het inkomen dat iemand nodig heeft om te kunnen voorzien in basisbehoeften als kleding, voedsel en wonen. In 2017 is dit basisbehoeftenbudget vastgesteld op € 1039,00 voor een alleenstaande. Hierbij worden dan ook de uitgaven aan andere kosten, zoals verzekeringen en persoonlijke verzorging, meegeteld.

Naast het basisbehoeftenbudget wordt ook wel gesproken over het niet-veel-maar-toereikendbudget. Bij dit budget wordt er naast de basisbehoeften ook rekening gehouden met de minimale kosten van ontspanning en het onderhouden van sociale contacten en bezigheden. Het niet-veel-maar-toereikendbudget is nog steeds bescheiden. Luxegoederen, zoals een auto, ontbreken. In 2017 is het niet-veel-maar-toereikendbudget vastgesteld op €1135,00 voor een alleenstaande, €96,00 meer dan het basisbehoeftenbudget.

Armoede kan een gevolg zijn van een structureel tekort aan inkomsten. Dit geldt bijvoorbeeld voor iemand die jarenlang moet rondkomen van uitsluitend een bijstandsuitkering of voor kleine zelfstandigen met weinig omzet (detailhandel) of een te laag uurtarief kunnen doorberekenen (dienstverlening). In veel gevallen gaat armoede gepaard met schulden. Ook mensen met midden en hogere inkomens kunnen door omstandigheden te maken krijgen met schulden.

Hoe ontstaat een betalingsachterstand?

1 op de 3 mensen

had wel kunnen betalen, maar is het vergeten

1 op de 4 mensen

krijgt achterstand door een inkomensterugval

1 op de 5 mensen

moet (onverwacht) veel belasting en/of toeslagen terugbetalen

1 op de 6 mensen

heeft te maken met te hoge vaste lasten

1 op de 7 mensen

houdt de administratie slecht bij

1 op de 9 mensen

kreeg een veel hogere eindafrekening van de energie dan verwacht

1 op de 10 mensen

had te maken met hoge zorgkosten

1 op de 12 mensen

had andere dan eerdergenoemde uitgaven die hoger waren dan verwacht

1 op de 20 mensen

had een geschil met de organisatie waarbij men de achterstand had

Bij alle mensen had het te maken met een combinatie van 2 of meer factoren.

Aanpassingsschulden

Aanpassingsschulden zijn een gevolg van een aanzienlijke verandering aan de uitgaven- en of inkomstenkant. Denk aan situaties als huwelijk, echtscheiding, kinderen krijgen, werkloosheid, weduw(e)(naar) worden, ziekte, arbeidsongeschiktheid en dergelijke. De aanpassing aan de nieuwe levenssituatie is moeilijk of niet snel te realiseren (denk aan verkoop van het huis).

Te hoge woonkosten en een auto zijn typische voorbeelden die dan voor schulden kunnen zorgen. Aanpassingsschulden ontstaan als er een verandering is in bijvoorbeeld je inkomen. Als je je baan kwijtraakt, moet je het bijvoorbeeld met minder doen. Je hebt minder inkomen, maar de lasten blijven hetzelfde. Onder aanpassingsschulden vallen ook onvoorziene uitgaven na een scheiding of als je op jezelf gaat wonen.

Schulden bij de overheid

Deze schulden ontstaan doordat mensen (on)bewust te veel uitkering of toeslagen (zorgtoeslag, huursubsidie of studielening) hebben aangevraagd en ontvangen of meer energie hebben verbruikt dan ingeschat en dit terug moeten betalen. Het kan ook zijn dat je in de schulden komt door bureaucratie of door anderen. Als de overheid fouten maakt, als er onenigheid is wie de aanvraag moet behandelen of bij een lange verwerkingstijd van je aanvraag of wijziging, kan dit net de druppel zijn waardoor je je rekeningen niet op tijd kunt betalen.

Compensatieschulden

Compensatieschulden ontstaan door psychologische problemen, zoals een laag zelfbeeld. De schulden zijn gemaakt om negatieve gevoelens te compenseren. Het voortdurend ieder dubbeltje moeten omdraaien gedurende lange tijd betekent voor mensen een enorme psychische druk. Gevoelens van uitsluiting, nervositeit en stress worden tijdelijk gecompenseerd door het doen van onbezonnen uitgaven. Postorderbedrijven maken dat gemakkelijk.

Overbestedingsschulden

Als je pint of chipt, merk je eigenlijk niet dat je geld uitgeeft. Met een creditcard kan je zelfs betalen als je geen geld (meer) hebt. Hierdoor heb je al snel geen overzicht meer over je geldzaken.

Je leent geld om iets te kunnen kopen. Bijvoorbeeld bij een postorderbedrijf of bij de autodealer. Dat geld moet in gedeeltes terugbetaald worden inclusief een hoge rente. Hierdoor wordt het product een stuk duurder. Als het een product is dat maar kort mee gaat, is het product soms al versleten terwijl de lening nog steeds afbetaald wordt. Onder tussentijd moet er ook weer een vervangend artikel aangeschaft worden, waar ook weer voor geleend wordt. Op deze manier leen je geld dat je niet kunt terugbetalen.

Overlevingsschulden

Overlevingsschulden houden in dat je te weinig inkomsten hebt in verhouding tot je vaste lasten. Dit type schulden komt vooral voor bij mensen die rond het sociaal minimum leven.

Deze schulden worden gemaakt om te voorzien in de basisbehoeften. Schulden bij de zorgverzekeraar, het woningbedrijf en de energieleveranciers zijn typische overlevingsschulden die samenhangen met het feit dat de bijstand, de WW-uitkering, maar ook het minimuminkomen in Nederland in feite te laag is om jaren achtereen van te kunnen rondkomen.

Gedragsschulden

Deze schulden zijn ontstaan vanuit gedragsstoornissen die verband houden met de gevolgen van verslaving (alcohol-, drugs-, gok-, game- of koopverslaving bijvoorbeeld).

Gedragsstoornissen kunnen leiden tot het uitgeven van teveel geld als compensatie voor het gebrek aan sociaal-psychisch welzijn.

Overig

Alle schulden die nog niet eerdergenoemd zijn, vallen onder deze categorie. Bijvoorbeeld schulden die ontstaan door:

- Tekort aan kennis of vaardigheden: onwetendheid of lichamelijke, psychische of verstandelijke beperkingen
- Onvindbare of niet-draagkrachtige ex-partner waardoor alle schulden geheel op jou verhaald worden
- Fraude, fouten, bedrog, valse voorwendselen of misdrijven

Gevolgen voor kinderen in armoede

Hoe groot is het armoedeprobleem?

1 op de 8 kinderen in Nederland leeft onder de armoedegrens. Deze kinderen worden dagelijks geconfronteerd met de gevolgen van geldgebrek. Niet elke dag warm eten bijvoorbeeld of geen fiets om mee naar school te kunnen. Maar ook zorgen over hoe het verder moet. Dat ontwrichte leven geeft veel stress: bij kinderen en ouders.

De gevolgen

Armoede leidt niet automatisch tot problemen in de ontwikkeling van kinderen. Zeker niet als de armoede tijdelijk is en ouders goed met de situatie kunnen omgaan. Dat ligt anders bij gezinnen die meerdere problemen hebben en langdurig in armoede leven. Een opeenstapeling van factoren waar de gezinnen onder lijden, maakt dat ze elke dag bezig zijn te overleven. Er kan bij de kinderen een voedingsbodempunt ontstaan voor problemen in hun ontwikkeling. Zeker als er veel tegelijkertijd tegenzit in het gezin.

De gevolgen

Armoede leidt niet automatisch tot problemen in de ontwikkeling van kinderen. Zeker niet als de armoede tijdelijk is en ouders goed met de situatie kunnen omgaan. Dat ligt anders bij gezinnen die meerdere problemen hebben en langdurig in armoede leven. Een opeenstapeling van factoren waar de gezinnen onder lijden, maakt dat ze elke dag bezig zijn te overleven. Er kan bij de kinderen een voedingsbodempijntje ontstaan voor problemen in hun ontwikkeling. Zeker als er veel tegelijkertijd tegenzit in het gezin.

Hoe kinderen overleven

Uit diverse onderzoeken blijkt dat opgroeien in armoede veel effecten kan hebben op kinderen. Onderzoeken rapporteren bijvoorbeeld over kinderen die zich ongelukkig voelen, minder presteren op school, minder vriendjes hebben en minder toegang hebben tot informatie, sport en recreatie.

Zaken in de privésfeer die voor andere kinderen “normaal” zijn, kunnen voor kinderen die in armoede leven zorgen voor problemen omdat iets geld kost:

- een verjaardagsfeestje geven;
- een cadeautje meenemen voor iemand die jarig is;
- gezellig met vriendjes en vriendinnetjes naar de film of het zwembad.

Doordat kinderen niet mee kunnen doen om financiële redenen, is er kans op sociale uitsluiting. Ook is de kans groter dat ze gepest worden vanwege bijvoorbeeld afwijkende kleding.

Hoe langer het gezin in armoede leeft, hoe meer gevoelens van zorgen en angst er kunnen ontstaan.

Ook mijden kinderen vaak situaties waarin hun armoede zichtbaar wordt. Ze praten weinig met hun ouders over geld en laten niet merken dat ze graag iets willen wat geld kost. Sommige kinderen hebben het gevoel dat de situatie onveranderbaar is. Ze schamen zich of voelen verdriet en woede. Andere kinderen nemen de zorgen van hun ouders over. Kinderen zijn ook vaak volop bezig met overleven in het gezin dat zo onregelmatig is geraakt. Die stress kan leiden tot (chronische) gezondheidsklachten. Soms is de leefsituatie zelfs zo moeilijk dat er problemen ontstaan in de ontwikkeling van het kind.

Ouders hebben het zwaar

Ouders die hun kinderen moeten opvoeden in armoedesituaties hebben het niet makkelijk. Armoede kan – zeker als die situatie langere tijd duurt – chronische stress veroorzaken bij de ouders. Dat heeft niet alleen een negatieve invloed op hun welzijn, maar ook op hun rol als opvoeder.

Zo kan de stress het moeilijker maken om te reflecteren op het ouderschap. De ouders hebben vaak last van de veroordeling door anderen. Ook ervaren ze weinig sociale steun en toegankelijke hulp. Ze leven in zorgen en er kunnen gevoelens van falen en schuldgevoelens ontstaan. Het zelfbeeld staat onder druk. Door de stress kunnen ouders sneller geïrriteerd en boos raken, wat weer een negatieve invloed heeft op hun kinderen. Sommige ouders reageren door de stress minder gevoelig in de interactie met het kind, of zitten juist bovenop het gedrag van hun kind.

Herkennen van de problematiek

Eén op de negen kinderen in Nederland groeit op in armoede

De kans is dus groot dat ook in jouw groep kinderen zitten waar thuis onvoldoende financiën zijn om de basisbehoeften binnen het gezin te betalen. Als je wilt voorkomen dat kinderen niet meer naar de groep kunnen komen vanwege die financiële problemen thuis, dan is het zaak om op tijd actie te ondernemen. De vraag is alleen: wanneer ga je actie ondernemen? Het is niet altijd even gemakkelijk om mensen aan te spreken op hun financiële situatie, ook al doe je dat met de beste bedoelingen.

Armoede herkennen

Het is niet altijd makkelijk armoede te herkennen. Er zijn een aantal signalen die kunnen duiden op financiële problemen en die aanleiding kunnen zijn om actie te ondernemen als je wilt voorkomen dat kinderen verloren gaan voor de organisatie. Zeker als meerdere signalen te herkennen zijn, is het van belang alert te zijn.

Twee keer contributie niet betaald

De meeste mensen vergeten wel eens een keer een factuur op tijd te betalen of er staat op het moment dat geld via een automatische incasso moet worden afgeschreven net onvoldoende op de rekening. Als dit twee keer achter elkaar gebeurt, dan kan hier ook een meer structureel probleem achter schuilen.

Als ouders twee keer de contributie niet betaald hebben dan kun je aanmaningen gaan sturen, maar je kunt ook bij de ouders langs gaan of telefonisch contact met hen opnemen. De manier van betalen kan dan besproken worden, automatische incasso of juist niet, en misschien brengen ouders dan zelf eventuele problemen rond betalingen naar voren. Dan kun je hun wijzen op de mogelijkheden die er zijn ter ondersteuning.

Mijden van activiteiten die geld kosten

Een andere aanleiding om een gesprek met ouders aan te gaan, kan zijn als kinderen nooit meedoen aan activiteiten die worden georganiseerd die geld kosten: kamp, bivak, weekend, provinciale activiteiten e.d. Als kinderen nooit met deze “extraatjes” meedoen, zal de binding met de groep steeds kleiner worden.

Life event in de familie

Life events zijn gebeurtenissen die het gevoel van geluk en tevredenheid beïnvloeden. Denk aan situaties als huwelijk, echtscheiding, kinderen krijgen, werkloosheid, weduw(e)(naar) worden, ziekte, arbeidsongeschiktheid en dergelijke. Wat er in je leven gebeurt, heb je niet altijd zelf in de hand, ook financiële gevolgen ten gevolge van een life event niet. Je leven staat op z'n kop en je komt tijdelijk in een overlevingsmodus terecht. Sommige gebeurtenissen zijn zo heftig dat het je niet meer loslaat of een opeenstapeling van gebeurtenissen zorgen ervoor dat je uit balans raakt.

Teruggetrokken of juist druk gedrag

Het kind dat anders heel teruggetrokken is, is plotseling tijdens de groepsavonden heel erg druk. Of juist andersom: een kind dat normaal altijd duidelijk aanwezig is tijdens groepsavonden, is plotseling stil en teruggetrokken. Als er thuis financiële problemen zijn, levert dat spanningen en stress op in de thuissituatie. Dit heeft invloed op het gedrag van kinderen. Natuurlijk zijn er veel meer redenen waardoor een kind anders kan reageren en handelen als normaal en is het altijd goed om met ouders hierover in gesprek te gaan. Als je dan het gesprek aangaat, houd dan in je achterhoofd dat er misschien financiële problemen aan ten grondslag kunnen liggen.

Pestgedrag (vanwege bijvoorbeeld kleding)

Pesten is natuurlijk al altijd een belangrijk aandachtspunt geweest binnen het methodisch jeugdwerk. Als je merkt dat kinderen gepest worden vanwege zaken die te maken kunnen hebben met de financiële situatie van de ouders, dan is het niet alleen zaak om het pestgedrag zelf aan te pakken, maar kan dit ook een aanleiding zijn om met de ouders contact op te nemen over mogelijke ondersteuning.

Aangaan van een gesprek

Heb je het vermoeden dat er bij ouders van kinderen uit jouw groep financiële problemen zijn en je wilt ouders helpen door hen te wijzen op de mogelijkheden die er zijn voor financiële ondersteuning, dan is het van belang om in gesprek te gaan met de ouders.

Regelmatig contact met ouders kan helpend zijn

Als er regelmatig contact is met de ouders zal dit sowieso gemakkelijker zijn. Contact met ouders vergt een extra investering van de leiding, maar levert ook veel op. Je komt meer te weten over het kind en zijn gedrag en je krijgt gegarandeerd waardering van de ouders voor het werk dat je als vrijwilliger doet. Zo'n oudermoment zou gekoppeld kunnen worden aan een speciale gelegenheid. Bijvoorbeeld voor het kamp of het eerste weekend dat je weggaat met de groep in het seizoen. Tijdens die gesprekken, zeker als de activiteiten waarover die gesprekken gaan, te maken hebben met een financiële bijdrage, kunnen ook eventuele problemen met betrekking tot de financiën worden besproken.

Je kunt ervoor kiezen om de leiding van de kinderen de gesprekken te laten voeren, maar je kunt er ook voor kiezen om vanuit het bestuur iemand de gesprekken te laten voeren.

Iedereen reageert anders op een vraag

Houd er rekening mee dat iedereen anders kan reageren als je een gesprek hebt over bijvoorbeeld het niet betalen van contributie. Sommige ouders zullen proberen tot een oplossing te komen voor dit concrete probleem, anderen zullen meer vertellen over de algemene financiële situatie van het gezin. Als je in gesprek gaat met de ouders luister dan

aandachtig, respectvol en zonder te oordelen naar hun verhaal. Het is belangrijk om niet te oordelen over wat iemand heeft gedaan of doet, ook al ben je het er niet mee eens. Je mag in het gesprek best benadrukken dat het lidmaatschap van JongNL/Scouting belangrijk is voor de sociale contacten van kinderen. Merk je dat ouders meer willen vertellen, stel dan eventueel vragen om goed te begrijpen wat er precies aan de hand is, wat iemand doet of niet doet en hoe iemand zich voelt. Als ouders verder niets willen vertellen, laat dan eventueel een folder achter waarop informatie staat over mogelijke ondersteuning.

Als ouders open staan voor ondersteuning

Staan ouders meer open voor ondersteuning, informeer hen dan over de mogelijkheden en kijk in hoeverre jij of de afdeling/groep hen hierbij kunnen helpen. Probeer zoveel mogelijk uit te gaan van hetgeen de ander zelf kan doen en neem zeker geen zaken over die de ander zelf kan doen. Van belang is dat je precies weet welke ondersteuning binnen jullie gemeente wel en welke niet mogelijk is. Als er problemen zijn met het betalen van de contributie, dan zijn ze er hoogstwaarschijnlijk ook op andere zaken die van belang zijn en waar financiën een belemmering kunnen zijn. Denk bijvoorbeeld aan schoolreisjes, een schooltas of een verjaardagsfeestje. Informeer ook over andere ondersteuningsmogelijkheden en beperk de informatie niet uitsluitend tot de hulp die ervoor zorgt dat de kinderen bij jouw vereniging kunnen blijven.

Vraag om aan de bel te trekken als er zaken zijn die te maken hebben met activiteiten die financieel problematisch kunnen zijn. Je kunt dan voor die concrete zaken oplossingen bedenken en je kunt er bij het plannen van toekomstige activiteiten rekening mee houden.

Regelingen

Als ouders onvoldoende financiële middelen hebben om kinderen lid te laten blijven/worden van JongNL of Scouting kunnen zij in alle gemeenten in Limburg terecht bij Stichting Leergeld.

Stichting Leergeld is lokaal of regionaal georganiseerd.

Gemeente	Stichting Leergeld	Mailadres	Telefoon
Beek	Westelijke Mijnstreek	stichting-leergeldwm@planet.nl	046 - 45190 80
Beekdaelen	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Beesel	Beesel	info@leergeldbeesel.nl	06 - 21433544
Bergen	De Stuwwal	leergeld.destuwwal@gmail.com	-
Brunssum	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Echt-Susteren	Westelijke Mijnstreek	stichting-leergeldwm@planet.nl	046 - 45190 80
Eijsden-Margraten	Maastricht en Heuvelland	info@maastrichtenheuvelland.leergeld.nl	043 - 3118810
Gennep	De Stuwwal	leergeld.destuwwal@gmail.com	-
Gulpen-Wittem	Maastricht en Heuvelland	info@maastrichtenheuvelland.leergeld.nl	043 - 3118810
Heerlen	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Horst aan de Maas	Horst aan de Maas	info@leergeldhorstaandemaas.nl	06 - 42180001
Kerkrade	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Landgraaf	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Leudal	Leudal-Maasgouw	leergeldleudal@gmail.com	06 - 36085727
Maasgouw	Leudal-Maasgouw	leergeldmaasgouw@gmail.com	06 - 40047213
Maastricht	Maastricht en Heuvelland	info@maastrichtenheuvelland.leergeld.nl	043 - 3118810
Meerssen	Maastricht en Heuvelland	info@maastrichtenheuvelland.leergeld.nl	043 - 3118810
Mook en Middelaar	De Stuwwal	leergeld.destuwwal@gmail.com	-
Nederweert	Weert e.o.	leergeldweert@gmail.com	06 - 16534054
Peel en Maas	Peel en Maas	info@leergeldpeelenmaas.nl	06 - 38483306
Roerdalen	Roermond e.o.	info@leergeldroermondeo.nl	0475 - 475268
Roermond	Roermond e.o.	info@leergeldroermondeo.nl	0475 - 475268
Simpelveld	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Sittard-Geleen	Westelijke Mijnstreek	stichting-leergeldwm@planet.nl	046 - 45190 80
Stein	Westelijke Mijnstreek	stichting-leergeldwm@planet.nl	046 - 45190 80
Vaals	Maastricht en Heuvelland	info@maastrichtenheuvelland.leergeld.nl	043 - 3118810
Valkenburg a/d Geul	Maastricht en Heuvelland	info@maastrichtenheuvelland.leergeld.nl	043 - 3118810
Venlo	Venlo	leergeldvenlo@gmail.com	06 - 21445150
Venray	Venray	info@leergeldvenray.nl	06 - 24383279
Voerendaal	Parkstad	info@leergeldparkstad.nl	045 - 5743636
Weert	Weert e.o.	leergeldweert@gmail.com	06 - 16534054

Extra informatie Leergeld

Stichting Leergeld richt zich op het voorkomen van sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met minimale financiële middelen, door deze kinderen weer mee te laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.

Het kan hierbij gaan om activiteiten voor kinderen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur of welzijn, zoals meedoen aan schoolreisjes, muziekles of lid worden van een sport of methodisch jeugdwerk. Leergeld biedt deze kinderen daarmee een springplank, waardoor zij opbloeien, kennis en vaardigheden ontwikkelen en eigenwaarde krijgen.

In de meeste gevallen vinden betalingen vanuit Stichting Leergeld plaats. De ouders krijgen niet zelf het geld om de contributie te betalen, maar Stichting Leergeld betaalt deze namens de ouders.

Kinderen hoeven er niets van te merken dat Leergeld een aantal dingen regelt en betaalt.

Ouders of verzorgers kunnen een beroep doen op hulp van Stichting Leergeld als zij bepaalde binnen- of buitenschoolse activiteiten voor hun kinderen niet kunnen betalen en een aantoonbaar besteedbaar inkomen hebben dat beneden 120% van het bijstandsniveau ligt.

Om een aanvraag in te dienen, kunnen ouders telefonisch of per e-mail contact opnemen met de lokale Leergeldstichting in hun gemeente. Daarna volgen de volgende stappen:

Stap 1: Huisbezoek en inventarisatie

Gezinnen, die Leergeld om hulp vragen, worden thuis bezocht door goed opgeleide en goed geïnformeerde intermediairs. Tijdens een persoonlijk

gesprek wordt de hulpbehoefte geïnventariseerd en vindt toetsing plaats van de inkomens- en (eventuele) schuldensituatie.

Stap 2: Bemiddeling

Met ouders of verzorgers wordt besproken wat de mogelijkheden zijn op basis van bestaande voorzieningen van anderen, zoals gemeenten of andere instanties/organisaties. Leergeld kan vervolgens ondersteuning bieden bij het aanvragen van die voorzieningen of zelf de voorzieningen regelen.

Stap 3: Financieel vangnet

Wanneer er geen bestaande voorzieningen zijn waar voor het betreffende kind een beroep op gedaan kan worden of wanneer deze voorzieningen niet toereikend zijn, kan Leergeld aanvullende hulp bieden in de vorm van giften in natura of vergoeding van kosten aan clubs en scholen. Criterium hierbij is altijd dat de aanvullende hulp bijdraagt aan de doelstelling van Leergeld: het voorkomen van sociale uitsluiting via het bevorderen van “meedoen”.

Stap 4: Follow-up en nazorg

Na afhandeling van de aanvragen die bij Leergeld binnenkomen, blijft het contact met de betreffende gezinnen doorgaans bestaan. Afhankelijk van de situatie varieert dit van een telefoontje tot een nieuw huisbezoek.

Lokale Leergeldstichtingen kunnen vanwege een (tijdelijk) gebrek aan voldoende financiële middelen noodgedwongen afwijken van deze algemene Leergeldcriteria. Zo kan het zijn dat zij bijvoorbeeld (tijdelijk) andere leeftijdsgrenzen hanteren of een andere inkomensgrens.

Als je precies wilt weten welke ondersteuning Stichting Leergeld kan bie-

den binnen jullie gemeente is het van belang om als bestuur contact op te nemen met Stichting Leergeld en hen uit te nodigen op een bestuursvergadering. Zij kunnen dan uitleggen hoe zij in jullie gemeente werken en welke ondersteuning zij voor wie kunnen bieden. Dit is dan ook een uitgelezen moment om Stichting Leergeld te informeren over het methodisch jeugdwerk. Zij komen bij gezinnen met kinderen en zij kunnen deze gezinnen informeren over de meerwaarde van het methodisch jeugdwerk voor deze kinderen. Op deze manier kunnen kinderen die nu nog geen lid zijn geweest worden op JongNL/Scouting.

Andere regelingen

Zoals eerder al gezegd is Stichting Leergeld in alle gemeenten in Limburg actief en zijn zij het eerste aanspreekpunt. Tijdens de intakegesprekken kunnen zij ook wijzen op andere regelingen die voor de ouders van belang zijn. Dit kunnen regelingen zijn speciaal voor een gemeente, zoals een participatieregeling of een uitgebreid kindpakket. Ook kunnen zij verwijzen naar andere fondsen.

Overige fondsen

Stichting Jarige Job

www.stichtingjarigejob.nl

Ouders en hulpverleners van kinderen kunnen een verjaardagsbox aanvragen. Werkt landelijk. In Nederland zijn 61.000 kinderen die hun verjaardag niet kunnen vieren, omdat er thuis geen geld voor is. Stichting Jarige Job helpt deze kinderen door het geven van een verjaardagsbox ter waarde van €35,00. Hierin zit alles wat nodig is voor een echte verjaardag thuis én op school!

Jeugdfonds Sport Limburg

jeugdfondssportencultuur.nl

Ouders kunnen zelf geen bijdrage aanvragen. Daar is een intermediair voor nodig. Bijvoorbeeld de leerkracht, buurtsportcoach, cultuurcoach, schuldhulpverlener, jeugdhulpverlener, vrijwilliger van Stichting Leergeld of het sociaal wijkteam. Provinciaal georganiseerd.

Missie van Jeugdfonds Sport: wij laten kinderen, waarvan de ouders/verzorgers niet genoeg geld hebben, sporten bij een sportvereniging en we bieden hiervoor (waar mogelijk) de benodigde attributen.

Alleen door NOC*NSF erkende sporten vallen onder de vergoeding. Uitzonderingen worden gemaakt voor de verschillende vechtsporten.

Jeugdfonds Cultuur Limburg

jeugdfondssportencultuur.nl

Ouders kunnen zelf geen bijdrage aanvragen. Daar is een intermediair voor nodig. Bijvoorbeeld de leerkracht, buurtsportcoach, cultuurcoach, schuldhulpverlener, jeugdhulpverlener, vrijwilliger van Stichting Leergeld of het sociaal wijkteam. Provinciaal georganiseerd.

Het Jeugdfonds Cultuur Limburg en de gemeente maken het mogelijk dat alle kinderen en jongeren kunnen gaan dansen, muziek maken, schilderen etc., ondanks het feit dat de financiële thuissituatie dit eigenlijk niet toelaat.

Nationaal Fonds Kinderhulp

kinderhulp.nl

Ouders kunnen niet zelf een aanvraag indienen. Iemand die professioneel bij het gezin betrokken is kan dat wel, bijvoorbeeld een maatschappelijk werker, bewindvoerder, iemand van het wijkteam van de gemeente, jeugdhulp of school of kerk. Landelijke organisatie.

Kinderhulp biedt financiële ondersteuning aan kinderen én jongeren in armoede van 0 tot 21 jaar, voornamelijk op de volgende gebieden:

Ontwikkeling (opleiding, leesboeken, cursus, sport, zwemles, eenvoudige laptop of ander schoolmateriaal, muziek, speel- en spelmateriaal) Ontspanning (dagje uit, Sinterklaas, weekje kamperen, pleeggezindagen). Basale zaken (fiets, kamerinrichting, kleding). Bijzondere zaken (naamsverandering, medicijnen, therapie). Nationaal Fonds Kinderhulp is er voor die momenten en spullen waarvoor bij andere instanties geen ruimte is (additioneel aan andere fondsen).

Kinderen van de Voedselbank

www.kinderenvandevoedselbank.nl

Alleen voor deelnemers aan de voedselbank. Landelijke organisatie.

Stichting Kinderen van de Voedselbank geeft als enige stichting in Nederland kledingpakketten uit voorzien van nieuwe kleding, nieuwe schoenen en een aantal leuke nieuwe cadeautjes.

Concrete tips

Tips op een rijtje

Informatie geven

Als je informatie verstrekt over financiële regelingen die er zijn, verstrek die dan aan alle ouders en niet alleen aan de ouders waarvan je denkt dat die voor de regelingen in aanmerking zullen komen. Hierdoor plaats je de ouders en ook de kinderen niet in een uitzonderingspositie.

Discreet zijn is belangrijk

Andere ouders, maar zeker ook de kinderen, hoeven niet te weten dat ouders gebruik maken van bepaalde regelingen. Wees hierover discreet.

Kijk wat mogelijk is

Mensen in armoede leven noodgedwongen van dag tot dag. Ver vooruit plannen is vaak geen optie. Als voor een activiteit die geld kost lang van tevoren moet worden ingeschreven, zullen zij dat niet doen, omdat ze niet weten hoe de situatie op dat moment is. Je zou ouders de mogelijkheid kunnen geven om hun kinderen in te schrijven tot kort voor een activiteit, of reserveer een aantal extra plaatsen voor kinderen die op het laatste moment toch nog mee kunnen doen.

Ben duidelijk over contributie en overige kosten

Probeer in het begin van het seizoen een overzicht te maken van alle kosten die ouders in een seizoen kunnen verwachten. Denk hierbij aan de contributie, de kampen en bivakken, de weekendjes weg, de uitstapjes en ook aan de materialen of kleding die misschien gekocht moeten worden. Geef hierbij ook duidelijk aan welke kosten verplicht zijn. Als ouders op voorhand weten wanneer zij welke kosten moeten maken, kunnen ze daar rekening mee houden. Willen zij een bijdrage aanvragen

bij Stichting Leergeld of een ander fonds, dan kunnen deze kosten ook meegenomen worden.

Zorg dat je club laagdrempelig is

Kijk kritisch naar kosten die je in rekening brengt. Probeer de kosten voor ouders zo laag mogelijk te houden. Als je bepaalde kleding verplicht stelt, kijk dan of deze kleding ook tweedehands te verkrijgen is en wijs ouders hier op. Bied eventueel ouders de mogelijkheid om gespreid te betalen voor het kamp of een uniform. Maak uitstapjes zo goedkoop mogelijk. Iemand in armoede de keuze geven tussen een gratis activiteit en een betalende activiteit is eigenlijk geen keuze geven. Zo sluit je onbedoeld kinderen uit.

Ben flexibel wat betreft manieren van betalen.

Zorg voor verschillende manieren van betaling. Geef de mogelijkheid om te werken met een automatische incasso of om elke keer apart een factuur te sturen. Kijk zelfs of het niet mogelijk is om ook cash te betalen. Houd er rekening mee dat ouders in het begin en op het einde van het schooljaar al veel rekeningen voorgeschiedt krijgen.

Ga bewust om met acties

Acties om de clubkas te spekken kunnen in een gezin met financiële problemen zorgen voor stress. Zeker als je van elk kind min of meer vraagt een bepaald minimumbedrag in te zamelen. Ouders zullen willen zorgen dat ook hun kind het bedrag bij elkaar krijgt, maar de vraag is of zij dit kunnen betalen. Ook acties voor goede doelen kunnen zorgen voor onbedoelde effecten. Het is bijvoorbeeld vreemd als een kind waarvan de ouders gebruik maken van de voedselbank, producten moet aanleveren voor een actie voor de voedselbank. Kijk bij al deze acties hoe je mogelijke financiële stress bij ouders kunt voorkomen.

Maak afspraken over zakgeld tijdens kampen en weekenden

Ga je als groep op kamp, of ga je een uitstapje maken, spreek dan af of en hoeveel zakgeld kinderen mee mogen nemen. Bij een uitstapje is een bedrag van vijf euro al vaak meer dan genoeg.

Sommige groepen vinden het leuk om verjaardagen van kinderen ook tijdens een groepsbijeenkomst te vieren. Als daarbij wordt verwacht dat je als jarige zorgt voor een traktatie brengt dat extra kosten voor de ouders met zich mee.

Hou rekening met de onzichtbare kosten. Zo heeft iedereen op weekend een veld- of luchtbed en een slaapzak nodig. Zet je eigen kamp/weekend “kringloopwinkel” op. Roep ouders op om materialen en spullen in te leveren die kinderen nodig hebben voor kampen en weekenden die zij zelf niet meer gebruiken, maar wel nog goed zijn van kwaliteit. Organiseer vervolgens een dag waarop alle ouders van leden spullen uit de winkel kunnen kopen. Je spekt hiermee de kas en je biedt ouders de gelegenheid om tegen een gering bedrag de benodigde spullen aan te kopen.

Laat kinderen sparen voor het zomerkamp of weekend

Geef kinderen de kans om elke maand te sparen voor hun kamp. Een kampspaarplan maakt het bedrag op het einde van het jaar minder groot. Ouders kunnen dan zelf kiezen om al dan niet in het spaarplan in te stappen. Zo kun je ouders de mogelijkheid geven om vanaf september bijvoorbeeld maandelijks 5 of 10 euro te betalen voor het kamp, om de lasten te spreiden. Die regel kun je voor iedereen laten gelden, zodat je geen bijzondere stempel hoeft te drukken op kinderen en jongeren die in armoede leven. Organiseer voor al je leden een leuke activiteit om de groepskas te spekken: car- en fietswash, helpen bij een lokale zelfstandige of een stiegeldactie. Dan heeft de hele groep bijgedragen om een gezamenlijk uitstapje te maken.

Maak armoede bespreekbaar

Bij de ouders leeftijdsgroepen kun je het thema armoede bespreekbaar maken via een spel. Op internet zijn diverse voorbeelden te vinden.

Kijk bijvoorbeeld eens op www.spelensite.be.

Denk eens na over een ‘werkgroep kostenbeheersing’. Deze werkgroep bekijkt op jaarbasis de kosten voor ouders en voor de organisatie en gaat eventueel op zoek naar alternatieven voor duurder activiteiten. De werkgroep kijkt ook hoe het thema armoede onder de aandacht blijft en is het aanspreekpunt voor leiding en ouders over het thema. De werkgroep is niet verantwoordelijk voor alle acties rond armoede, maar zet anderen aan om ook verantwoordelijkheid op zich te nemen en mee te doen.

Je kunt als afdeling of groep een eigen solidariteitsfond oprichten. Dit geld kan dan worden gebruikt voor gezinnen die er niet in slagen of slechts gedeeltelijk in slagen de contributie of andere kosten te betalen. Misschien dat ouders die het goed kunnen betalen, lokale ondernemers, de gemeente of banken hier een bijdrage aan willen leveren.

Verre verplaatsing? Mobiliseer ouders om te carpoolen. Of organiseer voor dichterbij een fietspoolsysteem. Fietsers spreken af op verschillende punten op bepaalde tijdstippen. Leiding passeert er met de fiets en pikt iedereen mee op, tot het clubgebouw of de blokhut.

Ten slotte

Als leider ben je geen hulpverlener en dat wordt ook niet van je verwacht. Wel kan je oog en oor hebben voor de verhalen en leefsituaties van kinderen. Belangrijk is om in het achterhoofd te houden dat je niet alle problemen kan oplossen, maar dat je wel een luisterend oor kunt bieden en de kinderen een fijne tijd kunt bezorgen.

Scouting en JongNL is voor iedereen!

Dit boekje is een gezamenlijk product van Scouting Limburg en JongNL Limburg uitgegeven in het kader van het project 'Methodisch Jeugdwerk voor iedereen'. Met dit project willen beide organisaties ervoor zorgen dat kinderen die lid zijn van JongNL Limburg of Scouting Limburg niet vanwege de financiële situatie van hun ouders of verzorgers hun lidmaatschap hoeven op te zeggen. Het project stimuleert de mogelijkheid aan kinderen die vanwege de financiële situatie van hun ouders of verzorgers geen lid zijn van JongNL Limburg of Scouting Limburg om lid te worden en dit actief stimuleren.

Inge Craenmehr, Léon Hoenen (JongNL Limburg), Myrthe Janssen, Willem Evers (Scouting Limburg) en Ton Custers (Hastijns) vormde de projectgroep.

Meer informatie over beide organisatie of voor contactgegevens kijk op jongnl.nl of scoutinglimburg.nl

provincie limburg

Dit project is mogelijk gemaakt door het Kansfonds en de provincie Limburg. Het Kansfonds staat voor samenleving waarin mensen omzien naar elkaar, zodat kwetsbare mensen niet buitengesloten raken. Meer informatie over het Kansfonds kun je vinden op www.kansfonds.nl.